

Foden under eget bord

– selvstændige og dagpengesystemet

ma

MA er også for selvstændige

Magistrenes Arbejdsløshedskasse er en a-kasse for både lønmodtagere og selvstændige. Det betyder, at du kan beholde dit netværk og dit faglige fællesskab med andre magistre, også selv om du kaster dig ud i livet som selvstændig. Du har adgang til alle MA's servicetilbud, og du kan trække på MA's medarbejders store viden om forhold og regler inden for magisterområdet.

Som medlem af MA er du sikret ret til dagpenge, hvis du må ophøre med din selvstændige virksomhed.

I denne pjece gennemgår vi de vigtigste regler for selvstændige i forhold til dagpengesystemet. Hvis du har spørgsmål eller er i tvivl om noget, er du altid velkommen til at ringe til os eller komme forbi. Det gælder både på hovedkontoret i København og på regionskontorerne i Odense, Århus og Aalborg.

Du kan også finde os på nettet.

Klik ind på ma-kasse.dk

Før du bliver selvstændig

Jo bedre forberedt du er, når du starter din virksomhed, jo større er chancen for, at virksomheden klarer sig godt. Det kan være en god idé at tage et iværksætterkursus, før du starter, så du får en basisviden. Det offentlige tilbyder gratis rådgivning i et vist omfang, og du vil også kunne finde meget viden på nettet. Det er desuden en god idé at komme med i et netværk af selvstændige.

Herudover kan det blive nødvendigt at betale sig fra assistance og rådgivning. For mange er fx en revisor til at tage sig af regnskaberne helt uundværlig, ligesom der kan være spørgsmål, der kræver juridisk bistand. Det kan også være en god idé at få en advokat til at hjælpe med at udarbejde aftaler, standardkontrakter og lignende.

En af de ting, du skal overveje, før du starter, er, hvilken virksomhedsform du vil vælge. Der er nemlig forskel på, hvordan man hæfter for gæld og andre forpligtelser. Hvis du selv ejer virksomheden, hæfter du også selv for gæld mv. Er du gift/registreret, hæfter du dog som hovedregel kun med de værdier, du har bragt med ind i ægteskabet/partnerskabet eller senere har anskaffet dig. Det kan være en god idé at diskutere valget af virksomhedsform med en advokat eller revisor.

Inden du etablerer din virksomhed, bør du skrive en forretningsplan – både for din egen skyld, og fordi det ofte er et krav, hvis du har brug for kapital og skal præsentere din virksomhed for investorer. I planen kan du fx beskrive din idé, dine produkter eller ydelser, dit behov for kapital, potentielle kunder, konkurrenter, m.m. Der er mange steder på nettet, du kan få hjælp og inspiration til at udforme en forretningsplan.

Hvornår er du selvstændig?

Du er selvstændig, når du arbejder for egen regning og risiko. I forhold til dagpengesystemet er det akassen, der afgør, om du er selvstændig.

Du kan også blive vurderet som værende selvstændig, hvis du arbejder freelance.

Medarbejdende ægtefælle

Hvis du arbejder i din ægtefælles virksomhed, vil du næsten altid blive anset for at drive selvstændig virksomhed. Registrerede partnere sidestilles med ægtefæller.

Her er gode råd gratis

Hvis du har planer om at blive selvstændig, er der en række tilbud om gratis rådgivning fra det offentlige, du kan bruge.

De regionale Erhvervsservicecentre

Iværksættere og virksomheder med mindre end 50 ansatte kan få information og gratis vejledning i et af landets 15 Erhvervsservicecentre. De tilbyder bl.a. kurser, vejledning om etablering og finansieringsmuligheder, hjælp til at kortlægge problemer og behov, ligesom de hjælper med at etablere netværk og mentorordninger. I gennemsnit kan en virksomhed eller en iværksætter modtage fire timers gratis vejledning pr. år. Det første år kan du således få op til otte timers vejledning, først som iværksætter, derefter som virksomhed. Find dit lokale Erhvervsservicecenter på startguiden.dk.

Rådgiverdatabasen

Rådgiverdatabasen er et netværk af rådgivere, der tilbyder gratis, privat rådgivning til iværksættere og mindre virksomheder. Rådgivningen, som er indledende og individuel, tilbydes af bl.a. advokater, revisorer, it-konsulenter, HR-konsulenter og markedsføringskonsulenter. Du finder rådgiverdatabasen på startguiden.dk.

ErhvervsSparring

Regeringen har afsat fire mio. kr. til etableringen af et netværk af erfarne erhvervsfolk, der kan yde generel rådgivning og fungere som sparringspartnere for iværksættere i lokale iværksætterklubber. De første iværksætterklubber blev etableret i 2004, og ved udgangen af 2006 vil der være etableret 30-40 iværksætterklubber rundt omkring i Danmark. Læs mere på erhvervssparring.dk.

På nettet

Der er mange gode sites på nettet både for iværksættere in spe og for garvede selvstændige. Her giver vi en oversigt over nogle af de vigtigste og de største. Mange af dem vil selv have en link-sektion, hvorfra du kan surfe videre efter dine særlige interesser. På MA's website, ma-kasse.dk, kan du også finde links for selvstændige.

Startguiden

En portal for iværksættere, der samler al information for iværksættere. Her kan du få information om fx skatteforhold, forsikringer, markedsføring, ansættelse af medarbejdere og finansiering. Du finder Startguiden på startguiden.dk.

Finansieringsguiden

Giver et aktuelt og samlet overblik over finansieringstilbud til iværksættere og virksomheder i udvikling. finansieringsguiden.dk.

Virk.dk

Samler en række offentlige og private informationer og digitale ydelser på erhvervsområdet. Virk.dk.

VirksomhedsStart & Vækst

VirksomhedsStart & Vækst, Århus Amt, har et godt website, hvor du blandt andet kan få et gratis e-learning-kursus i start af egen virksomhed. startogvaekst.dk.

100svar

VirksomhedsStart & Vækst har også lavet dette website, der giver svar på (mindst) 100 spørgsmål om at være selvstændig. 100svar.dk.

Branchelink

Er en samlet oversigt over danske branche- og erhvervsorganisationer. www.branchelink.dk.

Netværk

Dansk Iværksætterfor-
ening er et netværk
for iværksættere.
www.d-i-f.dk

Ildsjæle er et netværk
for selvstændige og
freelancere.
ildsjaele.dk

Særligt for kvinder
Morgendagens Helt-
inder er et netværk for
kvindelige innovatø-
rer, idéudviklere, ini-
tiativtagere, igangsæt-
tere og inspiratorer.
www.heltinder.dk

Foreningen for kvinde-
lige virksomhedsejere
er en landsdækkende
forening for kvinder,
der helt eller delvist
ejer deres virksomhed.
kv.dk

Optagelse som selvstændig

Selvstændige erhvervsdrivende kan være forsikret mod arbejdsløshed, på samme måde som lønmodtagere kan det. Som selvstændig skal du være fuldtidsforsikret.

Hvis du allerede er medlem af MA

Er du i forvejen medlem af MA, behøver du ikke gøre andet end at meddele os, at du har påbegyndt selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse, så vi kan vejlede dig korrekt om dine rettigheder.

Overflytning

Hvis du er medlem af en anden a-kasse, og du via din uddannelse eller virksomhedens karakter har tilknytning til MA's faglige område, kan du overflyttes til MA. Kontakt os.

Optagelse

Hvis du har selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse, og du via din uddannelse eller virksomhedens karakter har tilknytning til MA's faglige område, kan du optages i MA. Du kan først optages, når virksomheden er kommet i gang.

For at blive optaget i MA som selvstændig skal du

- have bopæl og ophold her i landet
- drive selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse her i landet alene eller sammen med andre.

Det er en betingelse, at du selv arbejder i virksomheden. Hvis du driver virksomheden gennem et selskab, anses du også for at være selvstændig.

Medarbejdende ægtefælle/samlever

Hvis du arbejder i din ægtefælles virksomhed, og du har din hovedbeskæftigelse der, vil du kunne optages i MA.

Er du beskæftiget i din samlevers virksomhed, kan du kun optages som selvstændig, hvis du er medejer.

Selvstændig virksomhed – hovedbeskæftigelse eller bibeskæftigelse?

Din selvstændige virksomhed er din hovedbeskæftigelse, når den udgør dit primære forsørgelsesgrundlag.

Din selvstændige virksomhed er din bibeskæftigelse, hvis det er meningen, at du skal have den ved siden af dit almindelige lønarbejde. Her er det altså lønarbejdet, der er dit primære forsørgelsesgrundlag, og virksomheden, der tilpasses dit lønarbejde. Under visse betingelser kan du få dagpenge, samtidig med at du driver din selvstændige virksomhed som bibeskæftigelse.

Du skal dokumentere, at du har en selvstændig virksomhed, men du afgør i princippet selv, om virksomheden er din hovedbeskæftigelse. Er vi i tvivl om virksomheden er din hovedbeskæftigelse – hvilket for eksempel kan være tilfældet, hvis virksomheden fra starten var din bibeskæftigelse – ser vi især på: Hvad er det for en virksomhed, hvad er dit kundegrundlag, har du gjort noget for at udvide virksomheden, og hvilken omsætning forventer du? Der skal være sket en reel udvidelse af virksomheden, for at vi kan anse den for din hovedbeskæftigelse.

Selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse

Du kan modtage dagpenge, hvis du kan godtgøre, at du driver din selvstændige virksomhed som en bibeskæftigelse, som kan drives samtidig med lønarbejde på fuld tid. Arbejdet skal til enhver tid kunne udføres uden for normal arbejdstid. Virksomheden må ikke have fast åbnings- eller træffetid, som forhindrer dig i at tage almindeligt lønarbejde på fuld tid. Det er ikke nok, at du er indstillet på at afbryde din bibeskæftigelse med dags varsel, hvis du skulle få almindeligt lønarbejde. Du skal være aktivt jobsøgende og stå fuldt til rådighed for arbejdsmarkedet. Det indebærer blandt andet, at du kan aktiveres på fuld tid af AF, uanset omfanget af din selvstændige bibeskæftigelse.

Hvis du er ledig, skal du kontakte MA, så vi kan vurdere, om du har dagpengeret.

Hvis du opfylder betingelserne, kan du højst modtage dagpenge i 78 uger, samtidig med at du driver selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse. Hvis du i løbet af 18 måneder har haft 962 timers lønarbejde, kan du få ret til en ny periode på 78 uger med dagpenge.

Hvis du ikke opfylder betingelserne for dagpengeret, kan du først få dagpenge, hvis du ophører med virksomheden.

Betingelser for at få dagpenge

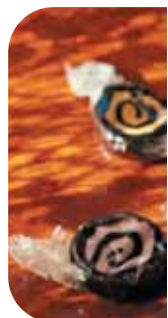
Mens du har selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse, kan du ikke få dagpenge eller andre økonomiske ydelser fra MA af nogen art. Det gælder også i perioder, hvor der er mindre eller slet ingen aktivitet i virksomheden.

For at have ret til dagpenge, er det en betingelse

- at du er varigt ophørt med virksomheden
Det betyder i praksis, at din virksomhed skal være lukket eller solgt, og materiale, inventar, forretningslokaler mv. afhændet. Virksomheden skal desuden være afmeldt diverse offentlige registre. Du skal dokumentere ophøret. Er du medejer eller medarbejdende ægtefælle, er betingelserne strenge for at blive anset for ophørt mere end midlertidigt, når virksomheden fortsættes af de andre ejere/din ægtefælle.
- at du opfylder beskæftigelseskravet
Beskæftigelseskravet opfylder du, hvis du har drevet selvstændig virksomhed i væsentligt omfang (mere end 30 timers arbejde om ugen i gennemsnit) i sammenlagt 52 uger inden for de sidste tre år. Din oplysning om arbejdstiden skal være underbygget med oplysninger om virksomhedens art og omsætning. Har din virksomhed tidligere været bibeskæftigelse, skal der være sket en reel udvidelse af virksomhedens aktiviteter, for at den kan opfylde kravet om væsentligt omfang. Har du haft lønarbejde, før eller efter du har været selvstændig, kan du også bruge dette til at opfylde beskæftigelseskravet. Kun arbejde, der ligger i en periode, hvor du har været medlem af en a-kasse, kan medregnes til beskæftigelseskravet.
- at du har været medlem af en a-kasse i 12 måneder
- at du er ledig og står til rådighed.

Du kan ikke få dagpenge de første tre uger efter ophøret. Er du ophørt med din virksomhed på grund af konkurs, skal du kun vente en uge.

Du kan også ændre en hovedbeskæftigelse til bibeskæftigelse. Hvis du har haft almindeligt lønarbejde i mindst 1.924 timer i løbet af de sidste 65 uger, inden du melder dig ledig, kan din virksomhed opfattes som bibeskæftigelse. Fordelen er her, at du efter ændringen har mulighed for at få dagpenge.

Dagpengesats

Dagpengene kan maksimalt være 90 pct. af din tidligere indtægt, men dagpengene kan aldrig udgøre mere end den maksimale sats. Du kan se de aktuelle satser på MA's website, ma-kasse.dk. Satserne reguleres hvert år i januar.

Hvis du – lige inden du blev ledig – har drevet selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse i mindst tre hele sammenhængende regnskabsår, beregnes din dagpengesats på grundlag af indtægten fra virksomheden. Satsen beregnes på grundlag af virksomhedens gennemsnitlige skattepligtige indkomst i de to bedste af de seneste fem hele regnskabsår. Der kan kun bruges regnskabsår, der ligger i en periode, hvor du har været medlem af en a-kasse. Et regnskabsår kan dog bruges, hvis blot du er medlem af en a-kasse ved regnskabsårets afslutning.

Har du drevet virksomheden i mindre end tre år, bruges det forudgående beregningsgrundlag. Det kan være fra en tidligere selvstændig virksomhed, et tidligere lønarbejde eller en tidligere udbetalt dagpengesats. Igen gælder, at kun perioder, hvor du har været medlem af en a-kasse, kan bruges. Er der ikke et tidligere beregningsgrundlag, må man se, om det er muligt at beregne en sats ud fra den selvstændige virksomhed.

Mindstesats

Bemærk, at der ikke er en garanteret mindstesats.

Imidlertid har du mulighed for at få dagpenge med en mindstesats på 82 pct. af højeste dagpengesats, hvis du har drevet selvstændig virksomhed i væsentligt omfang og været fuldtidsforsikret medlem af en a-kasse i de seneste tre år forud for ledigheden. Du må højst have haft sammenlagt 26 ugers fravær fra virksomheden på grund af sygdom, barsel eller uddannelse inden for de tre år.

Ferie

Som selvstændig erhvervsdrivende skal du selv spare op til ferie. Feriedagpenge, optjent inden du startede selvstændig virksomhed, kan ikke udbetales, imens du driver virksomheden.

Du optjener ikke ret til feriedagpenge på grundlag af din selvstændige virksomhed. Ret til feriedagpenge i et givent ferieår optjenes på grundlag af ydelser, fx dagpenge, udbetalt i det foregående kalenderår. Det betyder, at du ofte ikke vil kunne få feriedagpenge det første ferieår efter, du er ophørt med din selvstændige virksomhed.

Sygeforsikring for selvstændige

Som selvstændig har du ret til dagpenge fra kommunen efter to ugers sygdom, hvis du har haft selvstændig virksomhed i væsentligt omfang i mindst seks måneder inden for de seneste 12 måneder. Sygedagpengene beregnes på grundlag af arbejdsfortjenesten ved virksomheden. Du har også mulighed for at få sygedagpenge ved graviditet og barsel.

Det kan være en god idé at tegne en frivillig sygeforsikring. Du kan tegne en forsikring til fuld sats eller til 2/3 af fuld sats (minimumsydelsen), og du kan vælge at sygeforsikre dig fra første fraværsdag eller først fra tredje fraværsdag. Sygeforsikringens præmie afhænger selvfølgelig af dine valg. Dagpengene beregnes ud fra arbejdsfortjenesten ved virksomheden, dog vil du mindst få minimumsydelsen. Også her har du mulighed for at få dagpenge ved graviditet og barsel.

Du kan læse mere om forsikringsordningen for selvstændigt erhvervsdrivende på Arbejdsdirektoratets website, www.adir.dk.

MA Lønsikring – for selvstændige

MA tilbyder i samarbejde med GL, DM og forsikrings-selskabet TopDanmark selvstændigt erhvervsdrivende medlemmer at tegne en tillægsforsikring. Forsikringen dækker, hvis man ophører med sin selvstændige virksomhed og herefter bliver ledig. Forsikringsydelsen kan udgøre 2.000-32.000 kr. ved siden af dine dagpenge.

Du kan læse mere om forsikringsbetingelser, priser mv. på ma-kasse.dk.

Efterløn

Udgangspunktet er, at selvstændig virksomhed ikke er tilladt, når du er på efterløn. Der er dog nogle undtagelser. Hvis du har drevet selvstændig virksomhed som hovedbeskæftigelse i mindst tre hele regnskabsår, lige før du overgår til efterløn, kan du muligvis få tilladelse til at fortsætte med det på halv tid, imens du får efterløn.

Der er to muligheder for at gå på halv tid, imens du får efterløn. Den ene mulighed er, at du højst må arbejde 18,5 time om ugen, den anden at du højst må arbejde 962 timer om året. Den sidste ordning er den mest fleksible, da du her kan variere din arbejdstid i de forskellige uger.

Hvis du har drevet selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse, før du overgik til efterløn, kan du muligvis få tilladelse til at fortsætte med det, samtidig med at du får efterløn. Det er også muligt at få tilladelse til at begynde en selvstændig virksomhed som bibeskæftigelse i efterlønsperioden. Du må højst have 400 timer om året, og der er loft over den indtægt, du må tjene.

Timer ved selvstændig virksomhed fratrækkes i efterlønnen.

Du bør kontakte MA i god tid – gerne op til seks måneder før du går på efterløn – så vi kan vejlede dig individuelt, og så der er tid til at søge de nødvendige tilladelser fra Arbejdsdirektoratet.

**Magistrenes
Arbejdsløshedskasse**
Mimersgade 47
2200 København N
Telefon 70 20 39 71

ma@ma-kasse.dk
ma-kasse.dk

MA - Odense
Kongensgade 38, 2. sal
5000 Odense C
Telefon 70 20 39 72

MA - Århus
Frederiksgade 77B, 3. sal
8000 Århus C
Telefon 70 20 39 73

NY ADRESSE PR. 1. MAJ 2005:
Vesterbro Torv 1-3, 7. sal
8000 Århus C
Telefon 70 20 39 73

MA - Aalborg
Østerågade 19, 3. sal
9000 Aalborg C
Telefon 70 20 39 74

**Magistrenes
Jobservice**
Mimersgade 47
2200 København N
Telefon 70 20 39 75

mjs@mjs.dk
www.mjs.dk

FRA 15. februar 2005:
MJS - Odense
Pantheonsgade 10, 3.sal
5000 Odense
Telefon 70 20 39 76

MJS - Århus
Adresse: Se MA - Århus
Telefon 70 20 39 77

MJS - Aalborg
Adresse: Se MA - Aalborg
Telefon 70 20 39 78